

سه شنبه 16 آبان 1391 - 20 ذی الحجه 1433

رویدادهای مهم 16 آبان در گذر تاریخ ...

رویدادهای مهم 16 آبان در گذر تاریخ* **آغاز دستگیری شخصیت های سیاسی پیشین کشور از سوی دولت نظامی ازهاری (1357 ش)**

اشاره:

دولت نظامی ازهاری ظاهراً برای تسکین افکار عمومی و راضی کردن مردم انقلابی و در واقع برای عوام فریبی، تعدادی از شخصیت‌های سیاسی پیشین کشور را دستگیر و زندانی نمود. بازداشت این بلندپایگان به هیچ وجه ارتباطی با تصمیم رییس دولت نداشت و این فکر مربوط به شخص شاه بود که بعضی از مشاورینش به او القا کرده بودند. شاه با دستگیری این افراد، در اقدامی فریبکارانه کوشید خود را تبرئه کرده، مقامات پیشین دولتی را مسؤول ستمها، جنایت‌ها و فسادهای اقتصادی و اخلاقی رژیم خود معرفی نماید. این بازداشت‌ها از نظر افکار عمومی نه تنها کوچک‌ترین اثر تسکینی نداشت، بلکه رسوایی رژیم را بیشتر کرد و سوژه مناسبی برای بحث و انتقاد درباره فساد رژیم در گذشته، به دست مطبوعات داد. بازداشت امیرعباس هویدا، کسی که سیزده سال نخست وزیر بوده یا توقیف ارتشبد نصیری رییس ساواک که سیزده سال ریاست این سازمان مخوف را بر عهده داشت و نیز زندانی کردن افرادی که عالی‌ترین نشان درباری را از شاه گرفته بودند جز دلیل قاطع بر محکومیت رژیم شاه، علت دیگری نمی‌توانست داشته باشد. در پی این بازداشت‌ها، امام این اقدامات را فریب کاری دانسته و کار رژیم را تمام شده عنوان کردند.

* **صدور پیام امام خمینی(ره) در محکومیت کشتار دانش آموزان در 13 آبان توسط رژیم(1357 ش)**

اشاره:

حضرت امام خمینی(ره) به مناسبت کشتار دانش‌آموزان و دانشجویان مسلمان در سیزدهم آبان ماه 1357 طی پیامی فرمودند: **#171**؛ من از جنایاتی که اخیراً در دانشگاه‌ها با فرزندان اسلام نموده‌اند در سوگم. من از دانشجویان عزیز که در راه اسلام و کشور، فدایی داده‌اند و در مقابل شاه با مشت‌های گره کرده ایستاده و او را محکوم کرده‌اند، تشکر می‌کنم.

* **گسترش اعتراضات مردمی نسبت به نخست وزیری ارتشبد #171؛ ازهاری» (1357 ش)**

اشاره:

در اعتراض به روی کار آمدن دولت نظامی ارتشبد ازهاری، راهپیمایی‌های گسترده‌ای در تهران و شهرستان‌ها صورت گرفت و بازار تهران، قم، مشهد، شیراز، اصفهان، سنج، ساری و قزوین به حالت تعطیل درآمد. همچنین به دنبال اعتصاب آموزگاران و دبیران، کلیه شاگردان مدارس تهران نیز به اعتصاب کنندگان پیوستند و شهر تهران و سایر شهرها یک پارچه هیجان و شور انقلابی گردید. زد و خورد مسلحانه مردم با ماموران انتظامی آغاز شد و در چند شهرستان ماموران ساواک و فرماندار نظامی به دست مردم کشته شدند. مردم مسلمان و مبارز ایران در این اعتراضات، قاطعانه اعلام کردند که تغییرات ظاهری و جابجایی عوامل دست‌نشانده رژیم شاه و آمریکا نمی‌تواند مانع مبارزه آنان برای پیروزی انقلاب اسلامی شود.

* **درگذشت استاد #171؛ علی اکبر مالک» سخنور و مدیحه‌سرای معاصر (1377 ش)**

اشاره:

استاد علی‌اکبر مالک در سال 1290 ش (1329 ق) در تهران پا به عرصه وجود نهاد. وی پس از طی دوران دبستان، وارد دارالفنون شد و از محضر اساتیدی همچون جلال‌الدین همایی، عباس اقبال آشتیانی، نصرالله فلسفی و علامه محمدحسین فاضل‌تونی بهره برد. ایشان سپس به دانشسرای عالی رفت و به تحقیق در متون نظم و نثر فارسی پرداخت. استاد مالک آنگاه وارد مدرسه حقوق شد و پس از مدتی با زبان‌های انگلیسی، فرانسوی و آلمانی آشنا گردید و این زبان‌ها را تدریس نمود. ایشان در طی این سال‌ها، همواره در انجمن‌های ادبی حضور فعال داشت و با ارائه آثار هنری - مذهبی خود، شیفتگان خاندان عصمت و طهارت را سیراب می‌ساخت و دوستداران شعر و ادب را به فیض می‌رساند. از استاد مالک بیش از پانزده اثر منظوم و منثور برجای مانده که وادی عشق، ترانه دل، سفرنامه حج و سلطان عشق به شعر، و کشور مقتدر اسلامی و خاطرات اجتماعی و سیاسی در 2 جلد به نثر، از آن جمله‌اند. استاد مالک تا واپسین روزهای زندگی خویش، جلسات تفسیر قرآن کریم و آموزش اصول بدیع و قافیہ را تشکیل می‌داد و از کار دست نکشید. این سخنور خستگی‌ناپذیر سرانجام در اواسط آبان 1377 ش برابر با رجب 1419 ق در 87 سالگی در تهران درگذشت.

رویدادهای مهم 20 ذی الحجه در گذر تاریخ

* **تولد #171؛ ابن ققّطی» نویسنده ی نامدار اسلام(568 ق)**

اشاره:

ابوالحسن علي ابن يوسف، معروف به ابن القفطي و قاضي اكرم از مشاهير مؤرخين مي باشد و در فقه، حديث، نحو، لغت، اصول، قرائت، منطق، نجوم و هندسه نيز ماهر بوده است. تاريخ آل سلجوق و الرّد علي التصاري از اوست. وي در 88 سالگي در سال 656 ق درگذشت.

* باز پس گرفتن هرات توسط «شاه طهماسب اول«(936 ق)

اشاره:

در سال 930 ق شاه اسماعيل صفوي درگذشت و فرزند او، شاه طهماسب در يازده سالگي بر تخت سلطنت نشست و کشور دچار آشفتگي شد. نيروهائي ازبکان هرات را متصرف شده و بلخ رامحاصره کردند و گمان داشتند که شاه صفوي، قادر به باز پس گيري آن نمي باشد. ولي شاه طهماسب در شانزده سالگي به همراه تعدادي از ياران شجاع خود، ازبکان را شکست سختي داد و به عقب راند و هرات را تصرف کرد.

* قتل «آغامحمدخان قاجار« مؤسس و اولين پادشاه سلسله ي قاجاريه (1211 ق)

اشاره:

آغامحمدخان قاجار پسر بزرگ محمدحسن خان قاجار قوئلو در محرم 1155 ق در گرگان متولد شد. در 1160 ق که عادل شاه، برادرزاده ي نادر شاه افشار براي سرکوبي محمدحسن خان، عازم مازندران شده بود، دستور داد آغامحمدخان را در خردسالي مقطوع النسل کردند. بعد از روي کار آمدن کریم خان زند و در بدري فراوان خاندان قاجار، به دربار زنديه فرستاده شد و مورد توجه خان زند قرار گرفت. آغامحمدخان به مدت 16 سال با بستگان خويش در شيراز در نهايت رفاه حال به سر برد ولي به محض اطلاع از مريضی کریم خان، به طرف مازندران حرکت کرد و با کمک برادرش، مدعيان را مغلوب نمود. سرانجام در 11 جمادي الثاني 1200 ق در تهران تاجگذاري نمود و از آن پس به تصرف نقاط مختلف کشور مشغول گرديد. در اين مدت، ده ها هزار نفر از مردم بي گناه به دستور او کشته شدند و جنايات فراواني انجام داد. آقا محمدخان سرانجام هنگامی که در گرجستان حضور داشت به دست دو تن از خدمتکاران خود به قتل رسيد. پس از کشته شدن آغامحمد خان قاجار، چون او از خود فرزندی نداشت، برادرزاده اش باباخان معروف به فتحعلي شاه در عيد فطر سال 1212 ق به پادشاهي رسيد.

* رحلت «آخوند ملامحمد کاظم خراساني« (1329 ق)

اشاره: آخوند ملا محمدکاظم خراساني در سال 1255 قمري در مشهد به دنيا آمد. و در 12 سالگي وارد حوزه ي علميه ي مشهد گرديد. چند ماهي در محضر ملاهادي سبزواري و در تهران در حلقه ي درس ميرزا ابوالحسن جلوه، شرکت کرد و سرانجام در نجف اشرف به درس ميرزاي شيرازي و شيخ مرتضي انصاري راه يافت. آخوند سيزده سال، از درس ميرزاي شيرازي استفاده کرد و اندک اندک آوازه ي علمي آخوند در نجف پيچيد. وي پس از فوت استاد، از مجتهدان برجسته و استادان موفق حوزه بود که شاگردان فراواني را تربيت نمود. سيد ابوالحسن اصفهاني، سيد ابوالقاسم کاشاني، سيد محمد تقی خوانساري، سيدحسن مدرس، سيد صدرالدين صدر، آقا ضياء عراقي، شيخ عبدالکریم حائري، ميرزاي ناييني، سيدمحمدحسين بروجردي، سيدمحمد شاهرودي و ده ها عالم فاضل از جمله شاگردان وي بودند. همچنين تأليفات متعددي از ايشان به جا مانده است. که از جمله ي آنها، کتاب مهم کفاية الاصول مي باشد. از حيث مبارزات سياسي نيز، آخوند خراساني از مدافعان مشروطيت بود که تلاش زيادي در اين زمينه از خود نشان داد. قرار بود که بسياري از علماي نجف، کربلا و کاظمين، خود را براي سفر به ايران آماده کنند. همچنين آخوند خراساني آماده ي عزيمت به ايران بود که در شب چهارشنبه 21 ذي الحجه ي سال 1329 ق به طرز مشکوکی به دل درد دچار شد و پس از اقامه ي نماز صبح، در 74 سالگي به سوي دوست شتافت. برخي بر اين باورند که وي به وسيله ي جاسوسان روسي و يا انگليسي مسموم شده است. پيکر پاک اين استوانه ي فقاقت پس از تشييعي با شکوه در حرم مطهر علوي به خاک سپرده شد.